

Ilkka Tuominen

• **syntymäaika ja -paikka:**

26.6.1967, Pori

• **koulutus:** hammasteknikko 1995

• **perhe:** hammaslääkäripuoliso Helena, lapset Samuli 17 v. ja Siiri 14 v.

• **työ:** oma hammaslaboratorio Helsingin Meilahdessa

1. Paras työväline

Mikroskooppi

2. Paras asiakas

Keskusteleva

3. Paras musiikki

Kaikki käy

4. Paras ruoka ja juoma

Poronkäristys kerma- ja voilisukskeella, lempeä olut

5. Paras paikka

Kesämökki Maskussa

Mies paikallaan

Hammasteknikko Ilkka Tuominen pitää silmännähdän työstään. Ammatin ylle on kuitenkin tullut varjo, kun alan koulutus Suomessa on uhattuna. Aktiivinen yhdistystoimija ei kuitenkaan ole jäänyt ihmettelemään, vaan masinoid joukot liikkeelle asian puolesta.

Teksti ja kuva: Annariitta Kottonen

Ilkka Tuomisen ura kääntyi suun terveydenhuoltoon yllättäen. Ja tietenkin kaiken takana on nainen. Hammaslääketiedettä opiskellut vaimo vei Tuomisen kerran hammasklinikan opiskelijalaboratorioon. Siellä aiemmin mm. teollisuudessa laiteasentajana työskennellyt mies koki ahaa-elämyksen.

– Minulla ei ennestään ollut mitään käsitystä hammastekniikasta, mutta jokin hammasasettelun kolmiulotteisuudessa alkoi kiehtoa. Aloin selvittää, mitä hammasteknikko tekee.

Alan vaihto ei ole kaduttanut.

– Jos jokin työ voi olla kivaa ja monipuolista, niin tämä on. Tässä saa koko ajan haastaa itsensä.

Käsillä tekeminen ja tarkkuus viehättävät.

– Nipottajaksi minua on aina haukuttu. Tässä saa viilata pilkkua mielin määrin, toki rajansa silläkin, muuten ei saa

leipää pöytään.

Kultaa hammasteknikon työssä pääsee vuolemaan konkreettisesti, mutta ei kuvaannollisesti. Ahkera ja taitava tulee kuitenkin hyvin toimeen.

Yrittäjänä Tuominen on toiminut 2000-luvun alusta, ensin kollegan kanssa yhteisessä laboratoriossa ja vuodesta 2007 omassa.

– Yksin yrittämisessä on oma säätämisenä esimerkiksi lomien ja sairastumisten vuoksi, mutta pidän siitä, että tiedän tasan tarkkaan jokaisen laboratorion lähtevän työn.

Tuomisen asiakkaat ovat ympäri pääkaupunkiseutua. Ei ole yllätys, että puhelias mies mainitsee parhaaksi asiakkaakseen keskustelevan.

– Hammasteknikolle ikävintä on soittaa asiakkaalle ja pyytää uutta jäljennöstä tai hiontojen selkeyttämistä.

Harmia lievittää toimiva keskusteluyhteys.

Mikroskooppi on Ilkka Tuomiselle tärkeä työkalu. Sillä näkee ”aikuisten oikeasti”, mitä tekee.

OMA PAIKKA

Tällä paikalla esitellään hammaslääkäreitä sekä muita alan vaikuttajia ja puhutaan vähän muustakin kuin työstä.

Julia Korhonen

Hammastekniikkapäivillä Ilkka Tuomisella oli kerrottavana rohkaisevia uutisia alan kotimaisen koulutuksen jatkumisesta.

– Moni asiakkaani pyytääkin jo työlähteessä soittamaan, jos huomaan esimerkiksi jäljennöksessä jotain häikkää.

Käsistä karannut mopo ja yhdistystoiminta

Harrastuksena Tuomisella ovat moottoripyörät, kesällä ajaen, talvella rakennellen.

– Jo pikkupojasta lähtien kaikki moottorivehkeet ovat kiinnostaneet. Nyt mopo on karannut käsistä, kuvaa Tuominen Kawasakinsa kustomointia. Hammaslaboratoriossa kun pystyy esimerkiksi valamaan osia kobolttikromista.

Musiikilla on myös vankka sijansa, mutta nykyisin lähinnä lasten harrastustukien. Oma musisointi on jäänyt vähemmälle, vaikka aikanaan onkin tullut treenattua Yön ja Dingon kanssa samassa porilaisessa soittokämpässä. Suunsoittamisen lisäksi ääntä irtosi bassosta ja rumuista.

Yhdistystoiminta on aina vetänyt puoleensa. Opiskeluaikana Tuominen

toimi silloisen Valtion Hammasteknikkopiston johtokunnassa opiskelijajäsenenä sekä oppilaskunnan puheenjohtajana.

Sitten tie vei Suomen hammasteknikojen keskusliittoon, joka pian muuttui koulutusjärjestö Hammasteknikkoseuraksi. Sen puheenjohtaja Tuominen on ollut vuodesta 1998. Hän on myös Hammaslaboratorioliiton hallituksen jäsen.

– Hirveän kiva paikka on myös Helsingin Käsiyö- ja teollisuusyhdistys, jossa tapaa laidasta laitaan eri käsityöalojen ihmisiä.

Tuollakin foorumilla Tuominen on puheenjohtaja, mutta jättää sen vaatimattomuksissaan itse mainitsematta.

Koulutuksen puolustaja

Alansa koulutuksen tulevaisuudesta Tuominen kantaa huolta. Viime kevään uutinen Metropolia Ammattikorkeakoulun aikeista lopettaa koulutus tuli puskista, mikä saa Tuomisen vieläkin kihisemään kiukkua.

– Asia oli valmisteltu salaa, eikä

hammasteknistä alaa valmistelussa kuulu. Tietoa ei tiikunut edes oppilaitoksen omalle neuvottelukunnalle.

Tuominen on neuvottelukunnan puheenjohtaja, mutta ei pyynnöistään huolimatta saanut informaatiota. Kun tieto vihdoon tuli julki, oli päätös oppilaitoksen sisällä jo tehty.

Siitä saakka Tuominen kollegoineen on uurastanut alan kotimaisen koulutuksen säilyttämiseksi. Tuominen kiittää myös muilta tahoilta tullutta tukea. Veetömuksia ja lausuntoja on lähtenyt paitsi hammasteknikoilta itseltään myös muilta järjestöiltä.

– On upeaa, että lähes 450 000 hengen järjestökenttä on ollut tukemassa hammasteknikoiden kotimaista koulutusta. Viesti on varmasti mennyt perille ministeriöön.

Koska Metropolia on tällä hetkellä ainoa hammasteknikoita Suomessa kouluttava oppilaitos, olisi koulutuksen lopettaminen tyrmäysisku alalle. Erityisen huono asia olisi maamme noin miljoonalle

”Nipottajaksi minua on aina haukuttu. Tässä saa viilata pilkkua mielin määrin.”

irrotettavan hammasproteesin käyttäjälle. Palvelujen saaminen vaikeutuisi, koska alalla on jo nyt työvoimapula.

Valoa on kuitenkin tunnelin päässä, sillä Turun ammattikorkeakoulu on hakenut Opetus- ja kulttuuriministeriöltä toimilupaa hammasteknikkojen koulutukseen. Rahoitus on kuitenkin vielä auki.

Kuten nyt Helsingissä, myös Turussa voitaisiin toteuttaa hammaslääkäri- ja hammasteknikkokoulutuksessa yhteisopimismallia. Tuomisen mielestä koulutuksen siirtyminen Turkuun olisi mainio ratkaisu.

Hänen oma työuransa hammasteknikkona alkoi Helsingin hammaslääketieteen laitoksen hammaslaboratoriossa. Työt loppuivat vuonna 1999, kun hammasteknikko-opiskelijat alkoivat tehdä klinikan teknisiä töitä. Tuominen ei kuitenkaan ole asiasta katkera, vaan pitää ratkaisua kokonaisuuden kannalta hyvänä.

– Helsingin Ruskeasuolla nyt oleva oppimisympäristö on ollut hammasteknikkoille maailman paras. Yhteistyö hammaslääketieteen laitoksen ja hammasteknikkokoulutuksen välillä on maailmanlaajuisestikin ainutlaatuista.

Koulutuksen aloittaminen Turussa veisi joka tapauksessa aikansa, alustavien tietojen mukaan se voisi käynnistyä syksyllä 2017.

– Tavoitteenamme on tauoton koulutus, mutta se tuskin onnistuu. Haasteena on myös ammattitaitoisen opettajakunnan rekrytoiminen. Pientä vihiä on saatu, että koulutus voisi kuitenkin alkaa väliaikaisjärjestelyin Turussa syksyllä 2015, iloitsee Tuominen.

Kokelaasta mestariksi

Kurkistetaanpa vielä Tuomisen laboratorioon. Meilahtelaisen kerrostalon katutasossa sijaitsevan työhuoneen isoista ikkunoista tulee harmaanakin päivänä valoa. Ikkunoilla on näytteillä erilaisia hammasteknisiä tuotteita.

Siistiä huonetta hallitsee suuri työpöytä, itse rakennettu. Työpöytää puolestaan hallitsee se tärkein työkalu, mikroskooppi. Kiinnitysvarsi tietysti itse tehty. Pöydällä ja takana olevilla hyllyillä artikulaattorit ovat kauniissa rivissä. Kipsihuone

on taaempana.

Hallinnollisia töitä varten on jyhkeä kirjoituspöytä. Sen on isoisa veistänyt sodan aikana puhdetöinä ”siellä jossain”. Työnjälki on kaunista ja viimeisteltyä. Tuominen nappaa hyllyltä pikkuruisen kastelukannun. Sen on puolestaan tytär vahasta muovailnut. Kaikki osat ovat kohdillaan. Kädentaidot tuntuvat siis kulkevan suvussa.

Omiin taitoihinsa Tuominen ei kuitenkaan ole vielä ihan tyytyväinen. Hän mielii hammasteknikkomestariksi.

Koulutukseen kuuluu noin 200 tuntia teoriaa, demonstraatioita ja käytännön työkursseja. Mestarikokelas kokoaa suoritteensa portfolioon, jonka hammasteknikkomestareista koostuva raati arvioi. Jos suoritteet läpäisevät tiukan seulan, pääsee kirjalliseen kokeeseen. Lopuksi kokelas tekee vaativan mestarityön – mieluiten aidon potilastyön – jonka kaikki vaiheet dokumentoidaan tarkoin.

– Koulutus on vaativa, siinä saa todella laittaa itsensä likoon, toteaa Tuominen tyytyväisenä.

Edelliset hammasteknikkomestarit ovat vuodelta 1993. Seuraavien odotetaan valmistuvan runsaan kolmen vuoden päästä. On helppo uskoa tarmokkaan Tuomisen olevan siinä joukossa. ■